UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Qui ætate & professione se excusant.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96119

Visual Library

LEX X.

1 **ILlud.** †Not. quod ille qui tenetur ad factum ex di
ſpoſitione l. nõ liberatur pꝛeſtando intereſſe.
2 †Item not. quod munus publicum non poteſt pecunia
redimi, ⁊ de pꝛimo dic, vt dixi ff. de verb. oblig. l. ſtipulationes nõ
diuiduntur.

LEX XI.

a **PRiuate.** [a]Pꝛedia emphyteutica pꝛincipis extra
ordinarias pꝛeſtationes non ſubeunt.
h. d. Pꝛimo ponit dictum. Secũdo remouet dubiũ. Ter
tio aſſignat rationem. Secũda ibi, quandoquidem. Tertia ibi, ⁊
pari. pꝛima pars eſt clara, in ſecunda gloſ. ponit caſum, tertia eſt
1 clara. †Not. arg. quod illi qui habent poſſeſſiones in cluſo Peru
ſino, ⁊ reddunt tertiampartem cõmuni, qꝺ non tenentur ſoluere
2 collectã que imponitur pꝛo imminentibus neceſſitatibus. †In
tex. ibi, perpetuo cõſignata, hic videtur tex. quod pꝛo bonis em-
phyteuticariis, que quis habet ab eccleſia, non tenetur ſoluere
aliquam collectam communi. Cum enim iſta bona ſint perpetuo
pẽſioni obligata, ⁊ pꝛo eis cenſus quolibet anno ſoluitur nõ de-
bet pꝛeſtari pꝛo his collecta communi, ne duplicia onera ſuſti-
neat, hoc tamen Peruſii de conſuetudine non ſeruatur.

ADDITIO.

a ALEX. ¶Vide Bart. in l. licitatio. §. fi. de pub. Quid in illo em
phyt. vide in l. j. per Bal. C. de iur. emphy. ſed And. de iſer. in c. j.
ſuper verb. pꝛelatis. in tit. que ſint rega. tenet contra Bar. Alex.
Adde bar. in l. j. de anno. ⁊ trib. ⁊ ibi dixi, ⁊ bar. in l. licitatio. §. fi.
de publ.

LEX XII.

HOs qui. Pꝛotonotarii, notarii, ⁊ referendarii
pꝛincipis habent immunitatem a mu-
neribus extraoꝛdinariis. h. d. Et expone ibi notarii, ⁊
pꝛotonotarii, ⁊ ibi epiſtolis vel libellis, iſti ſunt notarii, ⁊ expone
ibi peragendis, iſti ſunt referendarii.

LEX XIII.

MAximarum. Pꝛimo ponit quaſdam digni-
tates que habent immunitatẽ
a ſoꝛdidis munerib. Secundo dicit alios palatinos non
habere immunitatem, niſi hoc doceant. Tertio dicit circa magi-
ſtros ſcientiarum ſeruanda iura antiqua. Quarto nominat mu-
nera ſoꝛdida. Quinto liberat quoꝛundam poſſeſſiones a quibuſ-
dam pꝛeſtationib. extraoꝛdinariis. Sexto, ⁊ vltimo declarat pꝛe-
dicta locũ habere durãte dignitate vel finita. Scꝺa ibi ceteros.
Tertia ibi, circa rhetoꝛes. Quarta ibi ſoꝛdidoꝛũ. Quinta ibi le-
1 gatis. Sexta ibi, hoc tamẽ. †Et not. ver. ſoꝛdidoꝛum. vbi ſoꝛdida
munera nominãtur, ⁊ melius quã alibi. Item not. ver. leg. vbi ap-
paret ꝙ pꝛiuilegiate perſone pꝛo poſſeſſionib. ſuis non debent ſol
uere collectas pꝛo remuneratione legatoꝛũ qui mittuntur a cu-
ria pꝛincipis ⁊ iſte eſt pꝛopꝛie intellectus iſtius ver. ſed gl. aliter
2 intelligit. †Itẽ not. ex fi. huius l. ꝙ pꝛiuilegium durat etiã digni-
tate finita, ſꝫ ſi pꝛiuilegiũ dareť officio nõ habẽti dignitatẽ anne-
xam, ſecꝰ eſt, vt C. eo. l. j. ⁊ ibi no. ⁊ facit j. eo. l. eam legẽ, quã vide.

LEX XIIII.

a **SOꝛdidoꝛum.** Pꝛiuilegiũ perſonale nõ trã
ſit in ſucceſſoꝛem. [a]h. d. Not.
ꝙ hec lex venit ad declarationem pꝛecedentis legis. ⁊ no
ta hanc glo. que ita plene diſtinguit in ſua materia ſicut alibi, ⁊ i-
deo vide eam ⁊ ſigna. Pꝛimum membꝛum glo. eſt quando pꝛiui-
legium conceditur perſone, ꝙ declara vt no. per Dy. in c. pꝛiuile-
gium, extra de re. iur. lib. vj. ⁊ l. quia tale. ff. ſol. mat. Secundum au
tem membꝛum eſt quando pꝛiuilegium eſt conceſſum rebus vel
perſonis. Glo. tangit. ff. de cenſi. l. foꝛma. §. quanquam, ⁊ ego dixi
b in l. pe. ff. de ſeru. leg. Alia autem membꝛa ſunt clara ⁊ bene exami
c nata per Dy. in c. pꝛiuilegium. [b]de re. iur. lib. vj. [c]

ADDITIONES.

a ¶In ſucceſſoꝛem. adde d. Alexan. de Imo. in l. j. de conſti. pꝛinc.
vbi etiam per Bartol. ⁊ in ſuo conſi. incip. pꝛimo queritur.
b ¶In c. pꝛiuilegium, de reg. iu. lib. vj. adde ꝙ no. ibi in apo. ad
ipſum poſt do. Be. in addi. que incip. non tranſit ad ſucceſſoꝛes.
c ALEX. ¶Vide gl. in c. cũ veniſſent. de conſti. que tenet ꝙ in du-
bio pſonis cõceſſum intelligať niſi expꝛeſſe aliud appareat. Facit
l. in pecudũ. ff. de vſuris, de quo per doct. moder. in l. qꝛ perſonale.
vide bal. in l. fi. ff. de cõſti. pꝛin. p Io. an. in mercu. in regula pꝛiuile
gium per Spe. in tit. de inſt. edi. §. nunc. ver. item queſtio fuit. Et
adde ꝙ vbi cõceditur pꝛiuilegiũ miſta cõſideratione loci, ⁊ perſo
ne. ꝙ non poteſt in alio loco exerceri, ſecundum Bal. in l. j. in xviij.
q. C. de ſerui. ⁊ Inn. in c. bone, de poſtu. pꝛela. Itẽ adde qꝺ in perſo
nalibus actibus in perſona inſeparabiles includuntur, vt ibi, ſi
ſtipulatus fuero per te. ff. de verb. obli. ⁊ l. heredi. ff. de pact. ⁊ hoc
in pꝛiuilegiis in reſcriptis dicunt in c. quoniam Abb. de offic. de
le. ⁊ ad q. de qua hic, adde glo. xvj. q. j. c. poſſeſſiones. que tenuit ꝙ
dicitur perſonale in dubium, ⁊ idem tenuit vbi ſ. Io. And. per l.
j. §. permittitur. ff. de aqua quoti. ⁊ eſti. ⁊ in l. iij. de cenſib. ⁊ in l. j.
§. j. de iure immu. ⁊ l. pꝛiuilegia. de reg. iur. cum quo tranſit bal.
in d. l. fi. de conſti. pꝛinc. ibi Pet. de Anch. ⁊ Cy. in j. q. ⁊ Bar. in l.
j. eo. tit. vide etiam Bal. hic, ⁊ in l. j. ⁊ in d. c. perſonale. ⁊ ibi per
imo. quid in beneficiis que non ſunt contra ius commune, an in
dubio intelligantur eſſe realia, vide Bartol. in l. j. de ſeru. vbi te-
nuit quod ſic. Spec. in tit. de inſtru. edi. §. nũc autem. ver. qui fuit
vbi dicit ſtandum concedentis interpꝛetationi. per l. Neratius,
de reg. iur. de quo vide per Bald. qui fuit ſibi contrarius in l. li-
berti liberteqꝫ. C. de oper. li. ⁊ in l. ſi non ſpeciali. C. de teſta. ⁊ in l.
apud Iul. §. ſi quid alicui. ff. de leg. j. ⁊ quod no. Bald. in l. fin. §.
ſed ⁊ ſi quis. C. communia de leg.

LEX XV.

EAm legem. Hic ponitur alia declaratio l. maxi
marum, ⁊ pꝛoſequere vt, in gloſſ.

LEX XVI.

EVidenter. Pꝛedia pꝛincipis pꝛopꝛia, vel em-
phyteuticaria ab extraoꝛdinariis
⁊ ſoꝛdidis muneribus ſunt exempta. hoc dicit. concoꝛ-
dat l. pꝛiuate. C. eod. ⁊ ibi dixi.

De quibus muneribus vel preſtationibus nemini liceat
ſe excuſare Rub. XLVIII.

LEX I.

COmparationi. Hec l. j. eſt clara ꝙ
pꝛoſequere vt in [a]gl.
⁊ totus iſte tit. ſatis clarus eſt, ⁊ in iſta l. cum dua-
bus aliis legibus ſequent. ponuntur quedam mu-
nera a quibus nemo excuſatur aliquo pꝛiuilegio
nec curatur ſiue ſit oꝛdinaria, ſiue extraoꝛdinaria vel ſoꝛdida. h.
d. totus iſte titulus.

LEX II.

CVm ad feliciſſimam. Nemo ab an
gariis, vel pe
rangariis, vel plauſtris vel alio munere, licet ſoꝛdido
excuſatur in locis per que pꝛinceps ad expeditionẽ arripit iter,
vel Auguſta. hoc dicit.

LEX III.

HAc pꝛouidentiſſima. Ab onere
cõſtructio
nis viarũ ⁊ muroꝛũ, vel aliarum ſpecierum, vel cõpa
rationis frumẽti, ſi commode viſum fuit pꝛefecto, nul
a lus excuſatur. [a]hoc dicit, ⁊ vide quod no. in l. ad inſtructiones. C.
de ſacroſan. eccleſ.

ADDITIO.

a ¶Nullus excuſatur. Adde Iac. Rebuf. in l. nemo. nu. j. ⁊ quod
ibi poſui in apoſt. ad ipſum C. de ann. ⁊ tri. ⁊ quod poſui in addi.
ad Gul. de cu. in l. ad inſtructiones. C. de ſacroſ. eccleſ.

Qui ætate & profeſſione ſe excuſant. Rub. XLIX.

LEX I.

CVm affirmetis. Studentes habent
immunitatẽ a mu-
neribus perſonalibus vſque ad xxv. annum. hoc dicit.
nota pꝛo ſtudentibus, vt in terris pꝛopꝛiis non gra-
uentur ad cuſtodias, ⁊ alia munera perſonalia. ¶Item nota qꝺ
iſtud pꝛiuilegium non habet locum niſi in minoꝛibus xxv. ann.
quaſi pꝛeſumat Imperatoꝛ quod poſtquam exceſſerit xxv. annũ,
quod nunquam bene addiſcat. †Sed oppo. ff. de decu. l. ſpurii. §.
1 j. ff. de mu. ⁊ ho. l. ad rempub. Gloſſ. videtur tangere, ſed in ſua ſo
lutione non bene declarat, ideo tu dic. ¶Quedam ſunt munera
perſonalia in quibus requiritur conſilium ⁊ diſcretio vt eſſe de
conſilio, vel habere aliquid regimen, ⁊ tunc non conceditur mino
ri xxv. ann. niſi in defectum, vt in contrariis. Quedam ſunt mune-
ra perſonalia in quibus aliquod periculum non vertitur, vt face
re cuſtodiam in ciuitate, ⁊ ſimilia, ⁊ ad iſta poſſunt vocari mino-
res, a quibus hic liberantur pꝛopter ſtudium, ⁊ habent iſtud pꝛi
uilegium cauſa ſtudioꝛum.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Intellige hoc verum niſi aliter cõſuetudo ſe haberet ſecundum Bar. in l. prima infra de auro coronario. Quid in doctoribus, an excuſentur ab oneribus, vide Bart. in l. humilioribus, de ſuſcep. ⁊ arca. Barto. ⁊ ibi dixi in l. iij. de mulieribus, ⁊ in quo loco. Item in verbo, bene addiſcat, dicit tex. in c. nemo de penis. in vj. quod diligenti ſtudio poteſt quis proficere quod in iuuentute omiſit, ⁊ ideo Accurſius gloſſ. noſter quando incepit ſtudere erat etatis xxviij. anno. ⁊ tantum floruit, vt not. gl. in aut.

LEX II.

a CUm filios. [a]Lex iſta idem dicit quod precedens niſi quod dicit quod ſtudentes liberantur a perſonalibus muneribus, non autem a patrimonialibus. Iſtud vltimum non eſt in precedenti, hic non ſunt alia.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Et gloſſ. hic dicit de patre, ⁊ filio, vide Bald. in l. fi. in fi. de impu. ⁊ alijs ſubſtit.

LEX III.

MAnifeſti. Maiores quinquaginta quinque annis excuſantur a muneribus perſonalibus, non patrimonialibus. h. d.

Qui morbo. Rubr. L.

LEX I.

SI ea cecitate. Orbatus vtroque oculo excuſatur a muneribus perſonalibus, ſecus ſi vno tantum. h. d. Not. gloſ. poſitam ſuper hac lege, quia hoc eſt verum in muneribus perſonalibus, que opus corporis exigunt, vel requirunt ſecus conſilij. hoc dicit.

LEX II.

CUm auriculari. Alias articularis. Debilitas propter morbuꝫ habet excuſationem. h. d. Quero quid ſit morbus articularis. Glo. reſpondet ⁊ bene, non intelligas de morbo propter quem aliqualiter debilitetur auditus, quia tunc non haberet excuſationem, vt l. fina. ff. de leg. tut. Sed intelligas de tali morbo auriculari propter quem totum corpus debilitatur.

ADDITIO.

1 ANGEL. ¶ In tex. ibi, debilitatum. † Not. qꝛ tunc dicitur quis debilitatus quando aliquis ſenſus perditur, ⁊ facit ad queſtionem ſtatuti punientis pro membro debilitato, de quo dixi in l. nationum. §. de decu. ALEX. ¶ De hoc in iiij. c. de cenſibus, ⁊ conſuluit do. Angel. vt refert. Ludo. in not. litera c. no. vj.

LEX III.

1 POdagre. † Circa iſtos podagros ſic diſtingue, quia aut querit vtrum habeat excuſationem tempore quo illa podagra grauantur ita quod ambulare non poſſunt. Et dic quod ſic, vt hic in fi. ibi vocari non patietur. Aut queris vtrum habeat vacationem ſimpliciter, ⁊ omni tempore, quia podager, ⁊ tunc ſi quidem propter illam infirmitatem intantum debilitatus eſt quod ambulare non poteſt, ⁊ ſuis rebus non poſſet ſupereſſe, ⁊ habebit immunitatem, vt §. l. proxim. ⁊ hac l. ij. reſponſo, ⁊ ff. de vaca. mune. l. penul. in princip. Aut non eſt ita debilitatus, ſed quandoque vexatur, quandoqꝫ non, ⁊ tunc non haberet excuſationem, vt hic in princip. ⁊ §. de decur l. iiij.

LEX IIII.

CAſus. Infirmitas patris non liberat filium a muneribus perſonalibus. h. d.

De his qui numero liberorum, vel paupertate excuſationem meruerunt. Rubr. LI.

LEX I.

NUmerus. Iſta lex cum ſequẽt. ſunt clare, quas leges proſequere, ⁊ diſtingue, vt in gloſſ.

LEX IIII.

CUm facultates. Diuitie filiorum non onerant patrem. h. d. ⁊ lex ſequens dicit hoc. Sicut pater, ita ⁊ mater excuſatur propter numerum liberorum. hoc dicit. Hic non ſunt alia.

LEX VI.

EOs qui. Numerus liberorum excuſat patrem non filium ſi ſufficiens reperitur. Itẽ propter paupertatem a muneribus excuſatur. h. d.

De profeſſoribus & medicis. Rubr. LII.

LEX I.

CUm te. Medicus donec ſit in exercitu habet immunitatem a muneribus perſonalibus non poſt, niſi alio priuilegio, vel alia cauſa excuſetur. h. d.

LEX II.

GRammaticos. Doctor qui non legit vtiliter ſcholaribus poteſt reprobari. h. d. in ſumma, ⁊ facit ad l. ff. de excu. tuto. l. ſed

a ⁊ reprobari.[a] No hanc l. contra inſufficientes doct. vt poſſint re-

b probari, non obſtante ꝙ receperint inſignia doctoratus.[b]

ADDITIONES.

a ¶ Sed ⁊ reprobari. Et ibi vide Nico. de Nea. qui refert quod epiſcopus Capuanus faciebat examinari reuertentes ex ſtudio doctores, ⁊ ſi erant inſufficientes lacerabat eis priuilegium. Vide gloſſ. in c. veniam. xxxv. q. ix. que dicit quod ſi apparet electum ad falſum rumorem preſentantium eum doctum, nõ eſſe doctum, debet caſſari electio. Facit quod not. Jo. And. in addit. ad Spec. in rub. de preben. vbi ponit de vaſallo qui putatur robuſtus ⁊ non erat, quia poteſt feudo priuari. Item facit etiam quod not. Joan. Andr. in addi. Spec. in rubr. de iure patr. ſuper ru. vbi ſingulariter tractat quod epiſcopus qui ordinauit aliquem ad ſacerdotium, poteſt eum repellere propter inſufficientiam ab eccleſia curata non ſolum adepta, ſed etiam adipiſcenda, etiam ſi bis promouiſſet eum ad curam per rationes de quibus per eumque fuerunt Old. licet ipſe non dicat conſi. xciij.

b ALEX. ¶ Adde † quod ſemel reprobatus non poteſt poſtea iterum doctorari, ſecundum Bald. in l. ij. in fin. per illum text. §. de lib. ⁊ eorum lib. ¶ Not. contra doctores legentes ad pompam ⁊ contra doctores indoctos, ⁊ ideo dicit gloſ. in cap. cum beatiſſimus. xxiiij. queſt. j. quod monet ſcholares audire optimum magiſtrum. Et adde ad hoc glo. in l. nulli, de decur, que dicit quod indoctus non poteſt facere alium doctorem, ⁊ Bald. ibi exclamat contra doctores indoctos, ⁊ adde text. in l. j. ⁊ ibi Bar. de ſtudiis lib. artium. facit Bald. in c. j. in princip. quo tempore miles, vbi dicit quod indocti incumbunt cathedram, non inſident, ⁊ Cyn. in l. munus, ⁊ ibi Angel. de acqui. poſ. §. Bal. in l. j. quiꝛ aduer. quos, vbi dicit in defecto dello buono lo triſto ſede a bancha, facit in cap. multi ſacerdotes. xlj. diſt. in verſ. qui male ſedent. Angel. in l. j. §. initium. verſi. pueritiam. ff. de poſt. vbi dicit quod indocti debent dici legum dolores, ⁊ Ange. in l. eum quẽ temere de iud. vbi dicit Bart. in l. j. de ann. ciui. qui neſcit legere, dato quod habeat ſcholares non debet habere ſalarium, vbi glo. dicit quod ſcholaris doctus preferendus eſt doctori ignoranti, gl. in cle. ij. in verſ. honore de magiſtra. quod aſſumens gradũ doctoratus indigne peccat mortaliter ad quod cap. ſi laicus. xxxviij. diſt. plꝰ do. Fr. ſ. Tig. de Piſis in l. ſemper. §. fin. dixit, quod indoctus poteſt expelli de collegio illius artis, ⁊ domi. Domini. in ca. que de epiſcopis, xxxviij. diſtin. vbi dicit quod carens libris opportunis non meretur doctor dici.

LEX V.

NEc intra. Non ſufficit eſſe de collegio medicorũ, niſi ſpecialiter immunitas ſit conceſſa.

LEX VI.

2 ☞ Doctores non poſſunt capi perſonaliter, nec aliquo modo vexari.

1 MEdicos. † No. hanc l. quod doc. legum ⁊ aliaruꝫ ſcientiarum habent immunitatẽ etiam

a a muneribus patrimoniorum, ⁊ ſic non poteſt de iure eis

2 imponi collecta.[a] Item not. † quod non poſſunt capi perſonaliter

b vel duci ad curiam, vel aliquo modo vexari,[b] ⁊ ſic familia non de-

c bet ipſos docto. ſcrutari de armis.

ADDITIONES.

a ¶ Collecta. Adde Fran. de Albe. in ſuo conſi. incip. in Dei nomine amen punctus talis eſt magiſter Cechinus, ⁊c.

b ¶ Vexari. Adde quod nec torqueri, vt per Cyn. in l. milites. C. de queſtio. niſi prius degradetur, vt eſt text. in l. fi. §. de mal. ⁊ mathe. ibi dignitate exutus adde quod no. in apoſt. ad iſtũ in l. j. nu. ij. in ver. poteſt. §. de decur. li. xij. vbi pono conſuetudinem in contrarium non valere per text. ſing. in l. omnes iudices, vbi dixi in apoſt. ad iſtum §. de decur. iſto lib.